



# Vaskerier og renserier

## Indledning

Arbejdstilsynet har lavet denne tjekliste, fortrinsvis til virksomheder med færre end ti ansatte. Den er et redskab, som virksomheden kan bruge, når den skal udarbejde en arbejdspladsvurdering (APV).

Alle virksomheder med ansatte skal udarbejde en APV. Virksomheder med under 10 ansatte skal fra den 1. januar 2009 lave APV. APV'en er virksomhedens eget redskab til at kortlægge, prioritere og løse arbejdsmiljøproblemer.

Tjeklisten indeholder en række spørgsmål, som virksomheden skal svare ja eller nej til. De spørgsmål, som virksomheden svarer ja til, udgør et arbejdsmiljøproblem, der skal indgå i en handlingsplan, som virksomheden skal udarbejde.

Virksomheden bør desuden være opmærksom på at gravide ikke er medtaget i tjeklisten.

## Sådan kan virksomheden bruge tjeklisten

- Svar på alle spørgsmålene i tjeklisten.
- Tag stilling til de spørgsmål, som virksomheden har svaret "ja" til, og skriv resultaterne ned i en handlingsplan.
- Overvej, hvad der er årsag til de fundne arbejdsmiljøproblemer.
- Nedskriv løsninger på arbejdsmiljøproblemerne.
- Tag stilling til, hvem der er ansvarlig for at løse arbejdsmiljøproblemerne, og hvornår virksomheden forventer, at de er løst.
- Tag skriftlig stilling til væsentlige arbejdsmiljøproblemer i virksomheden, selv om de ikke fremgår af tjeklisten.

## Yderligere information

På Arbejdstilsynets hjemmeside [www.at.dk](http://www.at.dk) og i de 36 arbejdsmiljøvejvisere kan man få information om, hvor Arbejdstilsynet ser de væsentligste arbejdsmiljøproblemer i de forskellige brancher. I vejviserne kan virksomhederne bl.a. finde information om de vigtigste regler og forslag til, hvordan de kan løse de typiske arbejdsmiljøproblemer i de forskellige brancher.

## TUNGE LØFT

- 
- |   |                          |                          |
|---|--------------------------|--------------------------|
| 1. Løfter medarbejderne tunge emner eller byrder manuelt?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 2. Løfter eller holder medarbejderne tunge redskaber under arbejdet?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 3. Bærer medarbejderne tunge emner eller redskaber, mens de går?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 4. Løfter medarbejderne mange emner over 3 kg i løbet af en arbejdsdag?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 5. Opstår der risikable situationer, hvor flere personer løfter byrder sammen?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6. Løfter medarbejderne byrder i dårlige arbejdsstillinger, fx langt fra kroppen, over skulderhøjde eller under knæhøjde? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
- 

## TUNGE SKUB OG TRÆK

- 
- |  |                          |                          |
|--|--------------------------|--------------------------|
| 7. Skal medarbejderne bruge mange kræfter til at trække eller skubbe hjælpemidler som fx tøjbogne?                             | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 8. Er underlaget, dér hvor medarbejderne skal trække eller skubbe hjælpemidler, ujævnt, skråt, blødt, glat, eller er der trin? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 9. Er der dårlige pladsforhold ved skub og træk?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 10. Er der mange igangsætninger, opbremsninger eller vendinger, når medarbejderne skal skubbe eller trække byrder?             | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 11. Oplever medarbejderne, at de ting, de skubber eller trækker, er tunge?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 12. Er hjælpemidlet defekt, eller mangler det vedligeholdelse?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 13. Er hjælpemidlet udformet, så arbejdsstillingen bliver dårlig?  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
- 

## ENSIDIGT, GENTAGET ARBEJDE

- 
- |  |                          |                          |
|--|--------------------------|--------------------------|
| 14. Er der ensidigt gentaget arbejde på virksomheden – det vil sige arbejde, hvor ensartede bevægelser hyppigt gentages i en stor del af arbejdsdagen? | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 15. Udfører medarbejderne ensidigt gentaget arbejde i højt tempo eller under tidspres?   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
-

## ARBEJDSSTILLINGER

ja nej

16. Arbejder medarbejderne i ubekvemme arbejdsstillinger?

 

17. Arbejder medarbejderne med bøjet eller vredet ryg eller bøjet eller vredet nakke?

 

18. Arbejder medarbejderne med hænderne over skulderhøjde?

 

19. Arbejder medarbejderne med lange rækkeafstande?

 

20. Arbejder medarbejderne på hug, knælende eller knæliggende?

 

21. Arbejder medarbejderne i samme stilling i lang tid?

 

22. Er der snævre pladsforhold på arbejdspladsen, der begrænser bevægelsesfriheden?

 

23. Arbejder medarbejderne med håndledet bøjet eller drejet eller med fingerspidsgreb?

 

## BELASTNINGER AF HUDEN

24. Er der medarbejdere, der har vådt arbejde med direkte kontakt til huden over to timer dagligt?

 

## KEMI

25. Arbejder medarbejderne på en uforsvarlig måde med farlige kemikalier, fx kemikalier med orange faresymboler?

 

26. Mangler virksomheden at undersøge, om de farlige kemikalier, som virksomheden bruger, kan erstattes (substitueres) af mindre farlige kemikalier?

 

27. Mangler virksomheden at undersøge, om man kan ændre arbejdsprocesserne, så man bruger ufarlige eller mindre farlige kemikalier i stedet for farlige kemikalier?

 

28. Arbejder medarbejderne med farlige kemikalier, selv om der ikke er udarbejdet en arbejdspladsbrugsanvisning, der er tilpasset virksomhedens forhold?

 

29. Er der medarbejdere, der arbejder med farlige kemikalier, uden at de er orienteret om risikoen ved arbejdet?

 

30. Er der medarbejdere, der ikke bruger personlige værnemidler, selv om det er påkrævet?

## STOR ARBEJDSMÆNGDE OG TIDSPRES

31. Er der medarbejdere, som konstant har en stor arbejdsmængde, eller som udsættes for stort tidspres?

 

32. Sker det ofte, at medarbejderne ikke når deres arbejdsopgaver?

 

33. Er det tit nødvendigt, at medarbejderne arbejder over?

 

34. Er det nødvendigt, at medarbejderne arbejder meget hurtigt?

 

35. Bliver der ofte stillet modstridende krav til medarbejderne?

 

36. Er målene for arbejdet uklare for medarbejderne?

 

## ENSFORMIGT ARBEJDE

37. Er arbejdet i længere perioder præget af så ensformige og lidt krævende opgaver, at det nedsætter evnen til at reagere hurtigt?

 

38. Er der mulighed for at veksle mellem forskellige typer af opgaver?

 

## RINGE INDFLYDELSE PÅ EGET ARBEJDE

39. Har medarbejderne ringe indflydelse på beslutninger om eget arbejde?

 

40. Har medarbejderne ringe indflydelse på, hvordan arbejdet udføres?

 

41. Har medarbejderne ringe indflydelse på mængden af eget arbejde?

 

42. Har medarbejderne ringe mulighed for at bestemme, hvornår de holder pause?

 

## MANGLENDE STØTTE FRA KOLLEGER OG LEDELSE

43. Mangler medarbejderne hjælp og støtte fra kolleger?

 

44. Mangler medarbejderne hjælp og støtte fra ledelsen?

## KONFLIKTER, MOBNING/SEKSUEL CHIKANE

ja nej

45. Er der saglige konflikter, som har udviklet sig til personlige konflikter?

 

46. Er der mobning/seksuel chikane på arbejdspladsen?

 

## SKIFTEHOLDSARBEJDE ELLER ARBEJDE UDEN FOR DAGTIMERNE

47. Er der medarbejdere, der overvejende arbejder uden for normal arbejdstid, fx i de tidlige morgentimer eller om natten?

 

48. Er der medarbejdere, der arbejder i skiftende vagter med mod-urs-turnus, det vil sige aftenvagter efter nattevagter og dagvagter efter aftenvagter?

 

49. Bliver arbejdstiden planlagt med kort varsel?

 

## MANGEL PÅ FORUDSIGELIGHED VED VÆSENTLIGE ÆNDRINGER OG JOBUSIKKERHED

50. Mangler medarbejderne konkret information om deres ansættelsessituation, fx om omstrukturering, rationaliseringstiltag eller lignende forhold?

 

## MANGLENDE UDVIKLINGSMULIGHEDER

51. Har medarbejderne ringe eller slet ikke mulighed for at lære nyt gennem arbejdet?

 

# ULYKKER

## ULYKKER GENERELT

52. Er der medarbejdere, der ikke bruger de krævede personlige værnemidler?

 

53. Er der sket ulykker, uden at der er gjort noget for at forhindre, at de kan ske igen?

 

54. Er der medarbejdere, der ikke er instrueret og oplært i det arbejde, de udfører?

 

55. Er der sikkerhedsmateriel, der ikke jævnligt undersøges for fejl?

 

56. Er der medarbejdere, der ikke har tid nok til at udføre opgaverne på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde?

## INTERN TRANSPORT OG FÆRDSEL

ja nej

57. Er der rod i form af værktøj, materialer, affald m.v., der ligger dér, hvor man skal færdes, så medarbejderne kan falde?

 

58. Er der arbejdsområder og færdselsveje, der ikke er ryddede og ordentlige, eller hvor der ikke er nok lys?

 

59. Er der arbejdsforhold, der gør, at medarbejderne har risiko for at træde forkert, fx genstande på gulvet eller ujævnt underlag?

 

60. Er der glatte gulve og underlag, fx på grund af spildte væsker?

 

## BELASTNINGER AF KROPPEN M.V.

61. Er der situationer, hvor medarbejderne foretager uhensigtsmæssige vrid eller drejninger i kroppen?

 

62. Mangler der løfteredskaber ved løft over 12 kg eller ved uhensigtsmæssige løft, træk eller skub?

 

## MASKINER

63. Kan medarbejderne uden deres vilje komme til at starte maskiner?

 

64. Er der maskiner med bevægelige dele, der ikke er sikret med afskærmning, lysgitter e.l.?

 

65. Er der maskiner, der ikke har nødstop?

 

66. Mangler der brugsanvisninger på grønlandsk og dansk, der fortæller om, hvordan man bl.a. bruger og vedligeholder maskinerne rigtigt?

 

67. Er der maskiner, der ikke bliver vedligeholdt, som leverandøren har anvist?

 

## HÅNDVÆRKTØJ OG ANDRE TEKNISKE HJÆLPEMIDLER

68. Mangler der brugsanvisninger på grønlandsk og dansk, der fortæller om, hvordan man bl.a. bruger og vedligeholder hjælpemidler rigtigt?

 

69. Er der tekniske hjælpemidler, der ikke bliver vedligeholdt, som leverandøren har anvist?

 

## EKSPLOSION, BRANDFARE, ÆTSNING OG FORGIFTNING

70. Er der situationer, hvor medarbejderne ikke følger brugsanvisningens sikkerhedsregler for kemikalier eller tekniske hjælpemidler?

 

71. Arbejder medarbejderne med kemikalier, der indebærer risiko for ætsnings-skader på huden, fx ved sprøjt, spild, udsivning, overkogning eller fordampning?

## INSTRUKTION OG TILSYN

72. Er der unge medarbejdere under 18 år, som ikke har fået en grundig instruktion og oplæring?

 

73. Arbejder unge under 18 år, uden at en person over 18 år fører tilsyn?

 

74. Har virksomheden undladt at underrette forældrene om, at den beskæftiger deres barn under 15 år, eller om at virksomheden beskæftiger deres barn, der er omfattet af undervisningspligten?

 

## KRAV TIL ALDER

75. Er der ansat børn under 13 år på virksomheden?

 

76. Er der 13-14-årige eller unge, der er omfattet af undervisningspligten, som arbejder med andet end lettere arbejde?

 

## MASKINER

77. Er der unge under 15 år, som arbejder med maskiner eller i farlig nærhed af dem?

 

78. Er der unge under 18 år, som arbejder med farlige maskiner?

 

## KEMI

79. Er der unge under 18 år, som arbejder med farlige kemikalier eller i farlig nærhed af dem?

 

## ERGONOMI

80. Er der unge under 18 år, som løfter genstande over 12 kg flere gange dagligt?

 

## ARBEJDSTID M.V.

81. Er der unge under 18 år, der arbejder i tidsrummet mellem kl. 20 og kl. 06?

 

82. Er der 13-14-årige eller unge, som er omfattet af undervisningspligten, som arbejder mere end to timer på skoledage eller 12 timer i skoleuger?

 

83. Er der 13-14-årige eller unge, som er omfattet af undervisningspligten, der ikke har en sammenhængende hvileperiode på mindst 14 timer i døgnet?

ja nej

---

84. Er der 15-17-årige, som ikke er omfattet af undervisningspligten, der ikke har en sammenhængende hvileperiode på mindst 12 timer i døgnet?

 

---

85. Er der unge under 18 år, som ikke har to sammenhængende fridøgn inden for hver periode på syv døgn?

 

---

86. Er der unge under 18 år med en arbejdstid på mere end 4 ½ time, som ikke har en pause på mindst 30 minutter?

---



